МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан філологічного факультету
_____Ярослав РЕДЬКВА
«11» листопада 2026 р.

ПРОЦЕДУРА
присвоєння професійної кваліфікації
«Вчитель-магістр (Українська мова та література)»
здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти
з предметної спеціальності
А4.01 Середня освіта (Українська мова та література)
за освітньо-професійною програмою
Середня освіта (Українська мова та література)

Схвалено вченою радою філологічного факультету
Протокол № 4 від «11» листопада 2026 р.
Голова ради _____Ярослав РЕДЬКВА

Схвалено науково-методичною радою філологічного факультету
Протокол № 5 від «11» листопада 2026 р.
Голова ради_____Алла АНТОФІЙЧУК

Чернівці – 2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет

Освітньо-професійна програма (ОПП) «Середня освіта (Українська мова та література)» передбачає присвоєння здобувачам вищої освіти професійної кваліфікації «Вчитель-магістр (Українська мова та література)». Структуру, зміст і результати навчання ОПП «Середня освіта (Українська мова та література)» узгоджено з трудовими функціями і компетентностями, визначеними в Професійному стандарті «Вчитель закладу загальної середньої освіти». ОПП забезпечує здобуття знань та формування вмінь, навичок та компетентностей, необхідних для виконання трудових функцій вчителя української мови та літератури ЗЗСО.

Процедура присвоєння професійної кваліфікації розроблена відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту»; Національної рамки кваліфікацій; Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»; «Положення про порядок присвоєння професійних кваліфікацій у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»; «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»; освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова та література)».

Мета процедури – забезпечити об'єктивне та прозоре оцінювання результатів навчання здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А4.01 «Середня освіта (Українська мова та література)», підтвердити рівень сформованості їхніх професійних і фахових компетентностей та встановити відповідність підготовки здобувачів вимогам ОПП і професійної діяльності вчителя української мови та літератури.

Присвоєння професійної кваліфікації здійснюється під час підсумкової атестації за окремою процедурою та окремим рішенням Екзаменаційної комісії за результатами проведення оцінювання сформованості професійних компетентностей відповідно до вимог Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти». Присвоєння професійної кваліфікації підтверджує готовність випускника ОПП «Середня освіта (Українська мова та література)» до здійснення професійної педагогічної діяльності.

Процедура присвоєння професійної кваліфікації реалізується на засадах об'єктивності, прозорості, відповідності освітньо-професійній програмі, комплексності оцінювання, академічної доброчесності, педагогічної етики та є **добровільною**. Заяву про намір проходити процедуру здобувач вищої освіти

повинен подати Екзаменаційній комісії **не пізніше ніж за 10 днів** до підсумкової атестації (Додаток 1).

Умовою допуску здобувачів освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти до проходження процедури присвоєння професійної кваліфікації є:

● Повне виконання індивідуального навчального плану здобувача за ОПП Середня освіта (Українська мова та література).

● Успішне завершення всіх обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів ОПП; виробничої педагогічної та науково-дослідної практики у ЗЗСО з позитивним підсумковим оцінюванням.

● Успішний захист кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Оцінювання сформованості у здобувачів освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти загальних, фахових, педагогічних, методичних, мовно-комунікативних та науково-дослідницьких компетентностей, визначених ОПП та Професійним стандартом вчителя, під час процедури присвоєння професійної кваліфікації здійснюється з використанням комплексу взаємодоповнювальних інструментів: **портфоліо професійних досягнень здобувача, рефлексивний звіт здобувача, інтерв'ю з моделюванням професійних ситуацій.**

Портфоліо професійних досягнень здобувача

Портфоліо професійних досягнень здобувача вищої освіти, який претендує на присвоєння професійної кваліфікації «Вчитель-магістр (Українська мова і література)», є систематизованим підтвердженням досягнення компетентностей, передбачених ОПП та Професійним стандартом «Вчитель закладу загальної середньої освіти» та містить напрацювання здобувача освіти за час навчання на ОПП:

- **Резюме (CV):** контактна інформація, освіта (спеціальність, рівень), досвід роботи, опис мовних та цифрових навичок.
- **Авторські розробки уроків** з української мови та літератури, сценарії виховних і позакласних заходів з мовно-літературного напряму, авторські цифрові та дидактичні матеріали, посилання на навчальні відео або подкасти.
- **Копії сертифікатів** про визнання результатів неформальної освіти.
- **Відеозаписи або фотографії уроків**.
- **Науковий доробок:** тексти або тези доповідей на конференціях, статті з методики викладання української мови чи української літератури.

- **Участь у проєктах та володіння ІТ:** приклади використання освітніх платформ (Google Classroom, Moodle, Classtime) та інструментів ШІ в освітній діяльності.

Портфоліо професійних досягнень здобувачі освіти подають Екзаменаційній комісії не пізніше ніж **за 10 робочих дн**ів до підсумкової атестації.

Рефлексивний звіт здобувача

Рефлексивний звіт здобувача для процедури присвоєння професійної кваліфікації вчителя-магістра української мови та літератури – це підсумковий аналітичний документ, у якому здобувач вищої освіти самостійно оцінює свій професійний досвід, результати науково-дослідної та педагогічної практик, а також рівень сформованості предметно-методичних компетентностей.

На відміну від стандартного звіту з практики, який лише описує виконану роботу (що і коли зроблено), рефлексивний звіт фокусується на **критичному аналізі власних дій**, усвідомленні успіхів і помилок та формуванні власного педагогічного світогляду. Його призначення: демонстрація здатності здобувача до професійного саморозвитку та самоосвіти.

Основні складники рефлексивного звіту:

1. **Аналіз власної викладацької практики:**
    - Скільки уроків/заходів проведено, які класи/групи залучалися.
    - Які методи, прийоми та педагогічні технології виявилися найефективнішими і чому.
    - Які виникли труднощі (управління класом, мотивація учнів, диференціація завдань тощо) і як вони долалися.
2. **Оцінка власних професійних компетенцій:**
    - Самооцінка за предметною, методичною, психолого-педагогічною та цифровою компетентностями.
    - Аналіз відповідності вимогам Професійного стандарту вчителя закладу загальної середньої освіти.
3. **Аналіз зворотного зв'язку:**
    - Рефлексія щодо зауважень і порад від методистів, шкільних менторів/наставників та колег.
    - Реакція учнів на проведені уроки та навчально-виховні заходи.
    - Діагностика рівня засвоєння учнями навчального матеріалу.
4. **Визначення траєкторії професійного розвитку:**
    - Виявлення своїх сильних сторін («що я роблю добре»).

- Ідентифікація слабких місць і зон для росту («над чим мені ще потрібно працювати»).
- Конкретний план подальшого саморозвитку та підвищення кваліфікації.

Рефлексивний звіт здобувачі освіти подають Екзаменаційній комісії у друкованому вигляді не пізніше ніж **за 10 робочих днів** до підсумкової атестації та представляють усно безпосередньо під час процедури присвоєння професійної кваліфікації.

Інтерв'ю з моделюванням професійних ситуацій

Інтерв'ю з моделюванням професійних ситуацій призначене оцінити навички практичного застосування теоретичних знань із мовознавства, літературознавства та методики викладання української мови і літератури для розв'язання типових професійних завдань учителя, а також визначити рівень сформованості комунікативних та етичних компетентностей здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання враховують уміння здобувачів аргументовано відповідати на запитання, приймати обґрунтовані педагогічні рішення; володіння фаховою термінологією; педагогічну культуру мовлення; реагування на змодельовані ситуації у ЗЗСО; усвідомлення професійної відповідальності та ролі вчителя.

Інтерв'ю з моделюванням професійних ситуацій відбувається безпосередньо під час процедури присвоєння професійної кваліфікації. Орієнтовні приклади професійних ситуацій наведено у Додатку 2.

Прийняття рішення про присвоєння професійної кваліфікації

Підсумкова оцінка рівня сформованості компетентностей становить максимум 100 балів і розраховується за накопичувальною системою на основі застосованих інструментів:

Інструменти оцінювання	**Максимальний бал**
Портфоліо професійних досягнень здобувача	40
Рефлексивний звіт	30
Інтерв'ю з моделюванням професійних ситуацій	30

Розгорнуті критерії оцінювання наведено у Додатку 3.

Рішення про присвоєння професійної кваліфікації **«Вчитель-магістр (Українська мова та література)»** ухвалює Екзаменаційна комісія, якщо підсумковий рівень сформованості компетентностей здобувача не нижчий «достатнього» (не менше 70 балів).

Рівень сформованості компетентностей	Бал
Високий	90-100
Достатній	70-89
Середній	50-69
Низький	менше 50

Рішення є прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість членів комісії.

Рішення фіксують у протоколі засідання Екзаменаційної комісії.

Рішення ЕК щодо відмови у присвоєнні професійної кваліфікації є остаточним і може бути переглянуте винятково в разі процедурних порушень із боку членів комісії.

Присвоєну професійну кваліфікацію «Вчитель-магістр (Українська мова та література)» зазначають у дипломі магістра державного зразка та в додатку до диплома.

Положення цієї Процедури переглядають та оновлюють у разі змін у законодавстві України про освіту, оновлення державних стандартів вищої освіти або перегляду й акредитації відповідної ОПП.

Документ набирає чинності з моменту його схвалення Вченою радою та затвердження деканом філологічного факультету.

Додаток 1

Декану філологічного факультету
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
Ярославу РЕДЬКВІ
здобувача другого (магістерського) рівня
вищої освіти
денної / заочної форми навчання
ОПП «Середня освіта (Українська мова та
література)»
спеціальності А4 «Середня освіта»
спеціалізації А4.01 «Середня освіта
(Українська мова та література)»
галузі знань А «Освіта»
_____

ЗАЯВА

Прошу допустити мене до проходження процедури присвоєння професійної кваліфікації «Вчитель-магістр (Українська мова та література)» під час підсумкової атестації «__» грудня 202_ року.

«__» грудня 202_ р. _____

Додаток 2

Орієнтовні приклади завдань
для інтерв'ю з моделюванням професійних ситуацій

1. Яким чином варто координувати обсяг домашніх завдань та критерії оцінювання з колегами, щоб уникнути перевантаження учнів?

2. У яких формах має виявлятися взаємодопомога та емоційна підтримка в колективі, щоб допомогти вчителю долати професійне вигорання?

3. Яких заходів варто вжити, щоб виробити з колегами єдині правила та вимоги щодо дотримання учнями академічної доброчесності під час написання творчих робіт?

4. Під час обговорення чутливої теми (наприклад, трагічні сторінки історії в літературі) в учня/учениці виникає панічна атака. Запропонуйте експрес-техніку саморегуляції та ваші дії.

5. Учні створили мем на однокласника через його усний виступ. Як ви проведете бесіду з класом без публічного осуду?

6. Учень вважає поведінку негативного літературного персонажа правильною і обстоює це. Як оцінити аргументованість позиції без нав'язування власної думки?

7. Учень каже: "Мені це не знадобиться в житті, я буду ІТ-шником, навіщо мені вивчати відміни іменників?". Ваша відповідь.

8. Учні втратили інтерес до читання класичної літератури. Як ви залучите ресурси асоціацій вчителів або мережевих спільнот для вирішення цієї проблеми?

9. Батьки 8-го класу просять підсилити підготовку до НМТ/ДПА, але ви відчуваєте брак знань із сучасних тестових методик. Опишіть ваш алгоритм вибору курсу підвищення кваліфікації.

10. На уроці вивчення синтаксису складного речення в 10 класі ви плануєте опрацювати фейкову новину із соцмереж (допис про «термінове скасування ЗНО/НМТ»). Покажіть, як за 3-4 хвилини ви зреалізуєте подвійну мету завдання: спонукаєте учнів/учениць відшукати в тексті складні речення та паралельно проаналізувати маніпулятивні маркери (категоричність, псевдоофіційність, емоційно забарвлена лексика, апеляція до страху тощо)?

11. Під час проведення диктанту в 7 класі ви враховуєте індивідуальні освітні потреби учня, який має стійкі труднощі з письмом (дисграфію). Які альтернативні варіанти виконання або перевірки цього завдання ви можете запропонувати відповідно до його освітніх потреб? Як організуєте виконання та оцінювання роботи, щоб забезпечити учневі рівний доступ до навчання, зберегти його гідність і не привертати надмірної уваги однокласників?

12. Під час вивчення теми «Фразеологізми» учні/учениці мляво реагують на стандартні вправи з підручника. Опишіть сценарій інтерактивної вправи або мінігри з теми «Фразеологізми», яку ви використаєте в дистанційному чи змішаному навчанні. Визначте її навчальну мету, алгоритм виконання, очікуваний результат і спосіб зворотного зв'язку. За потреби обґрунтуйте вибір цифрового інструмента.

Додаток 3

Критерії оцінювання
під час процедури присвоєння професійної кваліфікації
«Вчитель-магістр (Українська мова та література)»

Портфоліо професійних досягнень	
Критерій	***Максимальна кількість балів***
Повнота представлення матеріалів (документи, методичні розробки)	10
Якість та методична обґрунтованість навчальних матеріалів	20
Наявність і якість створених цифрових освітніх ресурсів	5
Наявність наукового доробку з методики навчання української мови та літератури	5
Загалом	**40**

Рефлексивний звіт здобувача	
Критерій	***Максимальна кількість балів***
Чіткість та логічність структури виступу	5
Представлення професійних досягнень і результатів діяльності	10
Демонстрація власних методичних напрацювань	5
Використання сучасних цифрових інструментів та наочності	5
Аргументованість професійної позиції та здатність до рефлексії	5
Загалом	**30**

Інтерв'ю з моделюванням професійних ситуацій	
Критерій	***Максимальна кількість балів***
Розуміння сутності педагогічної ситуації	5

Доцільність запропонованого педагогічного рішення	10
Використання сучасних методів, прийомів і технологій навчання	5
Обґрунтування прийнятого рішення	5
Прогнозування результатів педагогічних дій	5
Загалом	**30**